

visitgraz

MIEJSCE PEŁNE NIEZWYKŁOŚCI GRAZ

ATRAKcje TURYSTYCZNE

Spacery po historycznym
i współczesnym Grazu

INFORMACJA TURYSTYCZNA REGION GRAZ

7 dni w tygodniu do Państwa dyspozycji:

- Informacje
- Rezerwacja pokoi
- Spacery po mieście i wycieczki
- Sklep z pamiątkami i sprzedaż biletów
- Vouchery
- Zamawianie broszur

Herrengasse 16, T +43/316/8075-0, F -15
info@graztourismus.at, graztourismus.at

Hauptplatz Dojadą do nas Państwo liniami 1,3,4,5,6,7

Z MIASTA DO OKOLICZNYCH ATRAKcji W 10 MINUT

Pełen przygód region Graz łączy atmosferę miasta i południowy luz. To wszystko znajdziesz w Grazu - austriackiej stolicy przyjemności, która zaskoczy przyrodą, kulturą i wieloma świetnymi celami wycieczek we wszystkich kierunkach.

Stopka redakcyjna: Odpowiedzialny za treść: Graz Tourismus w imieniu Tourismusverband Region Graz. Koncepcja i projektowanie: PILZ Werbeagentur GmbH. Zdjęcia: Tom Lamm, Harry Schiffer, Hans Wiesenhofer, Toni Muhr, Werner Krug, J. J. Kucek, Paul Stajan, Gerald Plattner, Andreas Hofer, Schell Collection, iStock. Teksty: © Graz Tourismus. druk: Klampfer. Austria-Export-Prospekt. Wszystkie informacje i ceny mogą zawierać błędy literowe i drukarskie. (2023, poln.)

REGION
GRAZ

Austria
czas
na oddech

REGION
GRAZ

ILE CZASU MOGĄ PAŃSTWO POŚWIĘCIĆ NA SPACER PO MIEŚCIE?

Trzy wybrane trasy przez najpiękniejsze
i najciekawsze miejsca w Grazu.

Broszura ma pomóc Państwu w prostym i przyjemnym poznaniu zarówno historycznego jak i współczesnego Grazu. Wybraliśmy dla Państwa trzy trasy o różnej tematyce. Oczywiście wszystkie trzy spacer można łączyć według własnego uznania. Ponadto w broszurze znajdują Państwo propozycje zwiedzania ciekawych miejsc, które znajdują się nieco poza centrum.

Należy sprawdzić sezonowe godziny otwarcia!

WYCIECZKA PO STARYM MIEŚCIE	Strona 4
HISTORYCZNY I WSPÓŁCZESNY GRAZ: PRZEZ RZEKĘ MUR I Z POWROTEM	Strona 18
NAD DACHAMI MIASTA	Strona 28
GODNE UWAGI MIEJSCA POZA CENTRUM	Strona 40

OPROWADZANIE PO MIEŚCIE

Orowadzanie po mieście i wycieczki objazdowe (po niemiecku i angielsku) na różne tematy i zgodne z Państwa zainteresowaniami można zarezerwować w Informacji Turystycznej w Grazu!

INFORMACJE I REZERWACJE:

Informacja turystyczna regionu Graz, Herrengasse 16, 8010 Graz
T +43/316/8075-0, F -15
info@graztourismus.at, graztourismus.at

ZANIM ZACZNIEMY: GARŚĆ INFORMACJI O HISTORII MIASTA.

Graz w skrócie: miasto cesarskie, renesansowy klejnot, miasto nauki, (nowoczesnej) architektury, stolica kulturalna...

Drugie co do wielkości miasto Austrii ma za sobą ponad 900 lat pasjonującej historii. Podczas spacerów po mieście odkryją Państwo wiele świadectw jego burzliwej przeszłości, wiele odniesień do teraźniejszości i wiele wizji przyszłości. W żadnym innym miejscu na świecie nie ma tak niewielkiej przestrzeni, w której tak często można byłoby znaleźć znakomitą architekturę we wszystkich stylach architektonicznych – od średniowiecznych po te z XXI wieku. Dzięki temu Stare Miasto w Grazu zostało w 1999 roku wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

1128/29:	Pierwsza udokumentowana wzmianka o „gradcu” (mały gród)
1230:	Lokacja miasta i mury miejskie
1379:	Stolica Austrii Wewnętrznej
1440–93:	Rezydencja cesarska za czasów Fryderyka III
1564:	Miasto rezydencjonalne pod rządami arcyksięcia Karola II
1585:	Fundacja uniwersytetu
1594–99:	Jan Kepler w Grazu
1809:	Oblężenie miasta przez Francuzów, przymusowa rozbiórka fortyfikacji. Mieszkańcy Grazu wykupują zegar i dzwonnice
1945:	Zniszczenie 15 procent domów w wyniku nalotów
1958:	Żałożenie „Forum Stadtpark”
1963:	Fundacja Uniwersytetu Sztuki w Grazu
1968:	Fundacja „steirischer Herbst”
1985:	Fundacja „styriarte”
1999:	Wpis na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO
2003:	Europejska Stolica Kultury
2008:	Wybór na Stolicę przyjemności
2010:	Rozszerzenie zakresu wpisu na listę UNESCO: pałac Eggenbergów
2011:	Nominacja na Miasto Designu
2020:	Rok kultury 2020 – kultura tworzy miejską przyszłość

CO WARTO ZOBACZYĆ W GRAZU

W trakcie trzech opisanych poniżej spacerów po mieście można z łatwością zwiedzić wiele zabytków. Specjalnie dla Państwa symbolem 🏰 oznaczyliśmy główne punkty wycieczek.

A Zwiedzanie Starego Miasta: powiększony fragment mapy z miejscami wartymi zobaczenia 1–22 znajduje się na stronie 4.

B Graz historyczny i współczesny: powiększony fragment mapy z miejscami wartymi zobaczenia 23–36 znajduje się na stronie 16.

C Nad dachami Grazu: powiększony fragment mapy z miejscami wartymi zobaczenia 37–50 znajduje się na stronie 27.

Punkty łączące daną trasę z innymi trasami zostały na powiększonych fragmentach mapy oznaczone jako **A B C**.

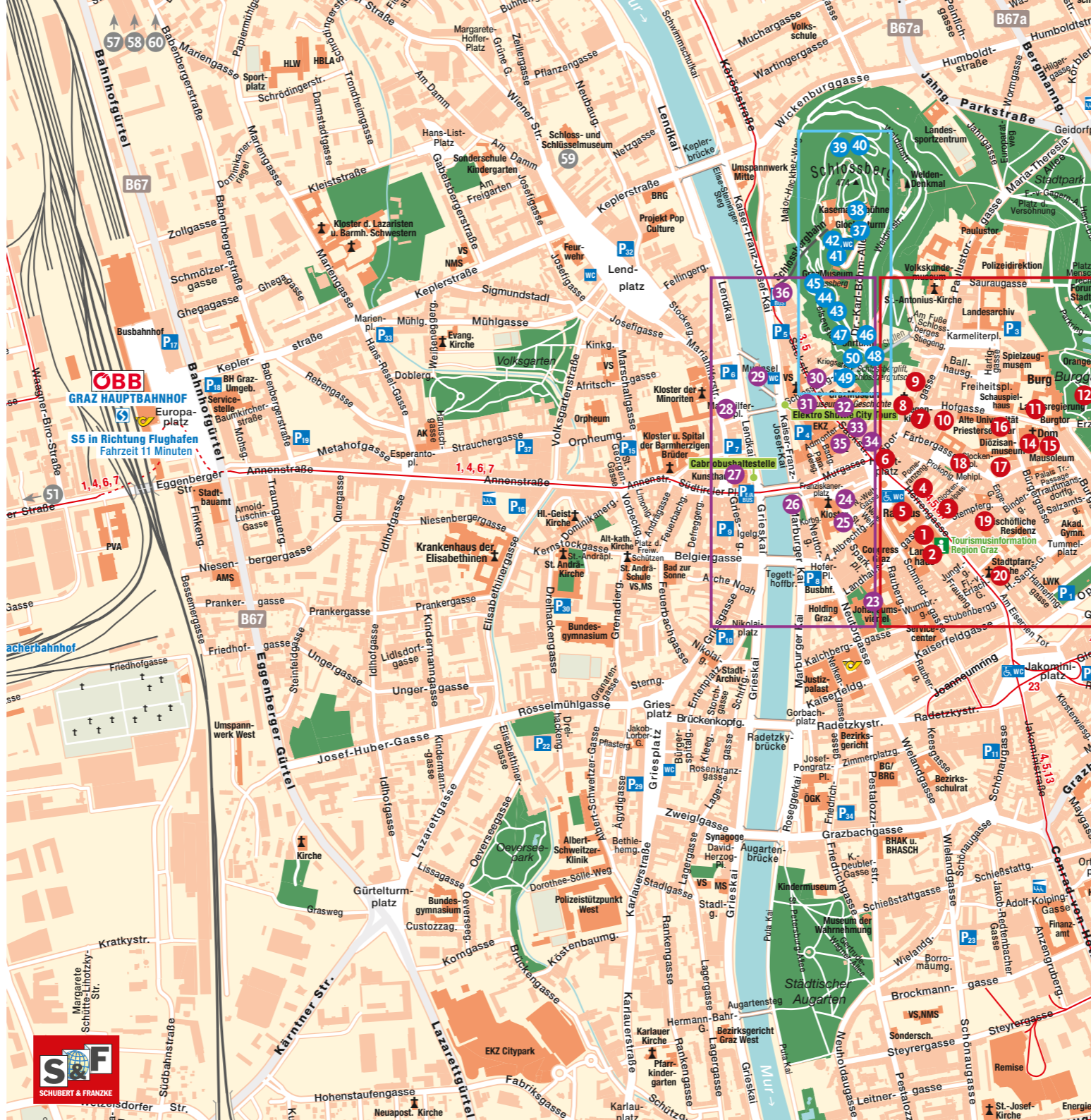
1 Gmach parlamentu 🏰	27 Kunsthau Graz 🏰
2 Arsenał 🏰	28 Mariahilferplatz
3 Generalihof	29 Wyspa na rzece Mur 🏰
4 Herzoghof	30 Schlossbergplatz
5 Rynek Główny/Ratusz	31 Pałac Attems
6 Luegghaus	32 Muzeum miasta Graz
7 Dziedziniec pałacu zakonu krzyżackiego	33 Muzeum historyczne
8 Kościół po schodkach	34 Sackstraße
9 Pałac Saurau	35 Kastner & Öhler
10 Pierkania dworska Edegger-Tax	36 Kolejka Schlossbergbahn
11 Zamek/ podwójne spiralne schody 🏰	37 Dzwonnica
12 Ogród zamkowy	38 Scena przy kazamatach
13 Park miejski	39 Brama gotycka
14 Katedra 🏰	40 Lew Hackhera
15 Mauzoleum 🏰	41 Bastion armatni
16 Seminarium duchowne	42 Bastion stajenny
17 Muzyka dzwonnów 🏰	43 Pawilon chiński
18 Wokół Mehplatz i Färberplatz	44 Studnia turecka
19 Stempfergasse	45 Domek Starcke'a
20 Fara miejska	46 Wieża zegarowa 🏰
21 Opera	47 Powrót na Stare Miasto/ felsensteig
22 Kaiser-Josef-Markt	48 Ogród Herberstein
23 Joanneumsviertel	49 Sztolnie
24 Franziskanerviertel	50 Zjeżdżalnia
25 Kościół i klasztor franciszkanów	51 Pałac Eggenbergów 🏰
26 Promenada nad rzeką Mur	52 Bazylika Matki Bożej Pocieszenia
	53 Wyższe uczelnie w Grazu
	54 Ogród botaniczny, szklarnie
	55 Hilmteich/Leechwald
	56 Leechkirche
	57 Ruiny zamku Gösting
	58 Kalwaria
	59 Kolekcja Schella – muzeum zamków i kluczy
	60 Nova-Air

OSNOVNI PODATKI

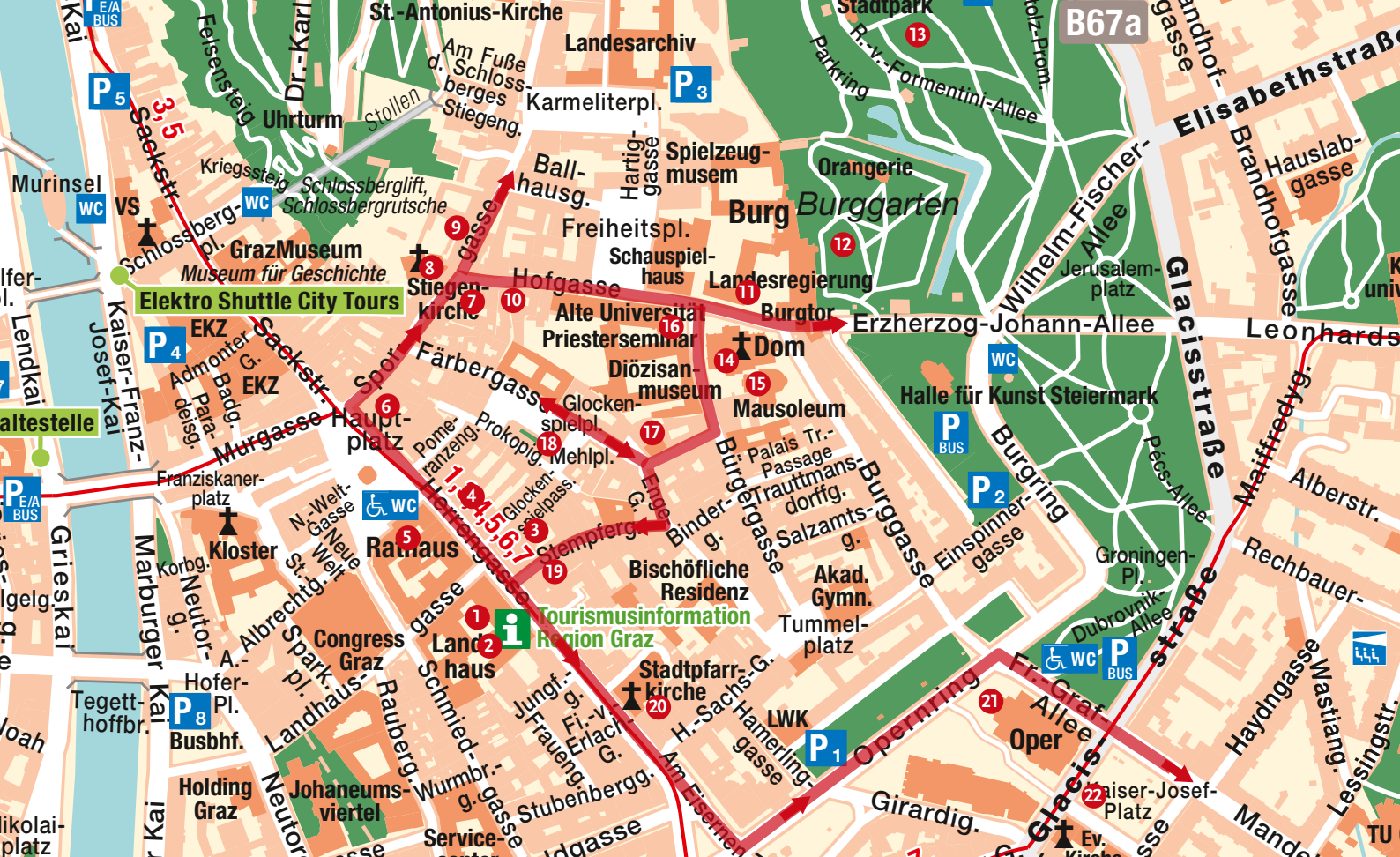
Liczba mieszkańców:
ok. 300.000

Powierzchnia: 127,6 km²

Średnia wys. n.p.m.: 353 m

WYCIECZKA PO STARYM MIĘŚCIE: SPACER PO OBIEKTACH UNESCO

Zapraszamy do nieskrępowanego rozglądania się po niezwyklej Starówce Grazu, która została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Zwiedzanie różnych atrakcji Starego Miasta rozpoczyna się w Informacji Turystycznej w Grazu przy Herrengasse 16.

Po prostu idź na spacer i daj się zaskoczyć. Za każdym rogiem czeka nowe odkrycie: ukryte uliczki, romantyczne podwórka, artystyczne fasady i wspaniałe rezydencje szlacheckie i mieszczańskie z minionych wieków. Gotyk, renesans, barok i historyzm dynastii Habsburgów żyją tu obok

siebie. Razem tworzą „najlepiej zachowane centrum miasta w Europie Środkowej” – wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w 1999. W roku 2010 wpis objął także barokowy pałac Eggenbergów.

Bogata w historię atmosfera Starego Miasta i zielonego wzniesienia Schlossberg była ważnym elementem składowym wielkiego międzynarodowego sukcesu podczas pełnienia przez Graz funkcji „Europejskiej Stolicy Kultury 2003”. W ciepłej porze roku ulice, place i dziedzińce stanowią piękne tło dla imprez na najwyższym poziomie. Fascynująca nowoczesna architektura i kreatywne branże spowodowały, że Graz uzyskał w 2011 roku tytuł Miasta Designu.

WYCIECZKA PO STARYM MIEŚCIE: SPACER PO OBIEKTACH UNESCO

Zaczynamy od Informacji Turystycznej w Grazu przy Herrengasse 16 – a już po kilku krokach docieramy z do wejścia do Landhaushof.

Herrengasse to centrum życia w Grazu. Ulicę zdobią liczne piękne pałace i wspaniałe domy usytuowane między Hauptplatz i Jakominiplatz. Można tu podziwiać „Landhaus“, „Luegghaus“, „Gemaltes Haus“ lub siedzibę firmy ubezpieczeniowej Grazer Wechselseitige Versicherung, która działa w centrum miasta od 1895 roku i dziś jest obecna w 13 krajach Europy. Herrengasse i przylegające do niej ulice są zarezerwowane dla pieszych, rowerzystów i tramwajów. Obszar ten stanowi handlową dzielnicę miasta.

1 LANDHAUSHOF (GMACH PARLAMENTU) 🏰

Landhaus, a zwłaszcza jego wewnętrzny dziedziniec ozdobiony arkadami, uważany jest za arcydzieło włoskiego renesansu (Domenico dell'Allio). W sali obrad za okrągłymi oknami spotyka się styryjski Parlament. W okresie adwentu architektura budynku stanowi odpowiednią oprawę dla słynnej lodowej stajenki. Na dziedzińcu odbywają się koncerty, przedstawienia teatralne i wszelkiego rodzaju wydarzenia kulturalne.

WSKAZÓWKA: 2* ARSENAŁ [LANDESZEUGHAUS] 🏰

Bezpośrednio obok gmachu parlamentu znajduje się arsenał (Landeszeughaus). Niegdyś była to najważniejsza zbrojownia w Austrii Wewnętrznej. Dziś budynek mieści jedną z największych na świecie kolekcji broni historycznej składającą się z ponad 30.000 eksponatów. (Wejście: Herrengasse 16)

3 GENERALIHOF / 4 HERZOGHOF

Graz słynie z romantycznych dziedzińców wewnętrznych – niektóre z nich można zobaczyć podczas tej wycieczki np. Generalihof (wejście Herrengasse nr 9) i nieco dalej „Malowany Dom” („Gemaltes Haus“ nr 7). Freski wykonane w 1742 roku przez barokowego malarza Johanna Mayera ukazują bogów z mitologii grecko-rzymskiej. Wewnętrzny dziedziniec jest znany jako dziedziniec książęcy – „Herzoghof”.

* Arsenał – wśród imponujących eksponatów znajduje się szczególny skarb: jedna z zaledwie siedmiu na świecie w pełni zachowanych zbroi dla koni.

WYCIECZKA PO STARYM MIEŚCIE: SPACER PO OBIEKTACH UNESCO

Idąc wzdłuż Herrengasse mijamy przytulne ogródki restauracyjne i po paru minutach dochodzimy do Rynku Głównego [Hauptplatz].

5 RYNEK GŁÓWNY/RATUSZ

Rynek Główny i ratusz są sercem i centrum miasta. W centrum Rynku Głównego znajduje się fontanna arcyksięcia Jana zbudowana w 1878 r. – pamiątka po „staryjskim księciu” arcyksięciu Janie. Reprezentacyjny ratusz z kopułą, zegarem i narożną wieżą dominuje nad Rynkiem w Grazu od końca XIX wieku.

6 LUEGGHAUS

Wśród wspaniałych fasad okalających Rynek Główny wyróżnia się stojący na rogu Sporgasse „Luegghaus” posiadający bogatą fasadę ozdobioną stiukami i podcieniami. Uważni obserwatorzy nie przeoczą ust i nosów skrywających się między girlandami z owoców i kwiatów zdobiącymi fasadę. Obecnie w budynku tym mieści się siedziba butik firmy Swarovski.

7 DZIEDZINIEC PAŁACU ZAKONU KRZYŻACKIEGO

Niewątpliwie warty obejrzenia jest gotycki dziedziniec arkadowy pałacu zakonu krzyżackiego, który w całości pokryty jest „kluseczkami z rzeki Mur – Murnockerln”. „Murnockerln” to nazwa nadana w Grazu kamieniom wygładzonym siłą wody rzeki Mur, których używano jako kostki brukowej do wykładania uliczek i dziedzińców. Kamienny portal z krzyżem zakonu zdobiącym klucz łuku pochodzi z pierwszej ćwierci XVI wieku. (Wejście: Sporgasse 22).

WSKAZÓWKA: TRAMWAJEM PRZEZ STARE MIASTO

Przez centrum miasta można bezpłatnie przejechać staromiejską linią tramwajową. Po Starym Mieście w Grazu można poruszać się tramwajem, który kursuje między Jakominiplatz a Hauptplatz plus jeden przystanek w obu kierunkach, na przykład do Schlossbergplatz lub do Kunsthaus!

5

6

5

7

PAMIĄTKI Z GRAZU

Szukają Państwo prezentu dla przyjaciół i krewnych lub chcieliby Państwo zabrać ze sobą małą pamiątkę z pobytu w Grazu?

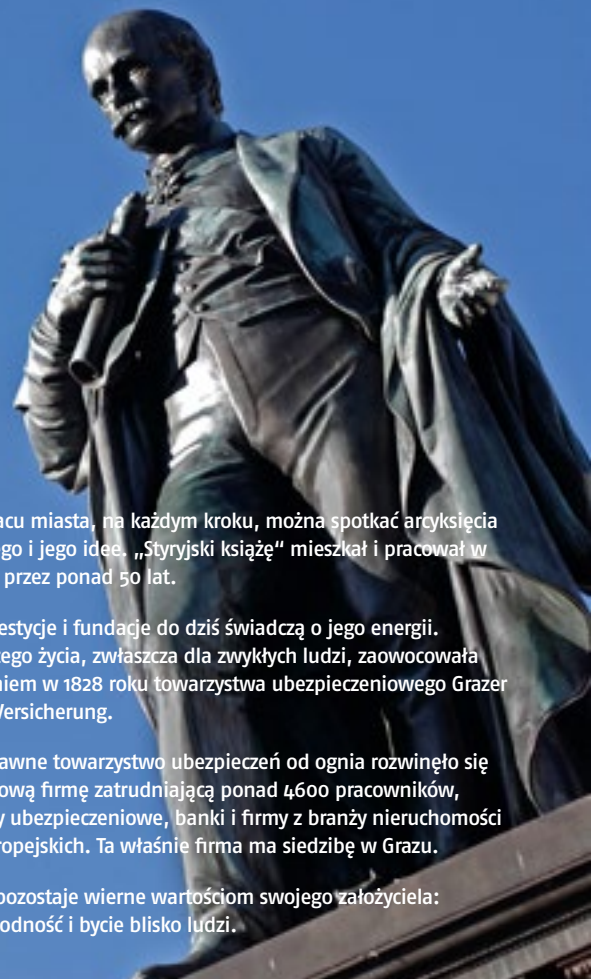
visitGRAZ-Shop

Herrngasse 16
Wejście do Landeszeughaus
T +43/316/8075-0
info@graztourismus.at
graztourismus.at

Shop
visitgraz

Wizja, która zmieniła miasto.

Na głównym placu miasta, na każdym kroku, można spotkać arcyksięcia Jana Austriackiego i jego idee. „Styryjski książę” mieszkał i pracował w naszym mieście przez ponad 50 lat.

Nieliczone inwestycje i fundacje do dziś świadczą o jego energii. Jego wizja lepszego życia, zwłaszcza dla zwykłych ludzi, zaowocowała również założeniem w 1828 roku towarzystwa ubezpieczeniowego Grazer Wechselseitige Versicherung.

Od tego czasu dawne towarzystwo ubezpieczeń od ognia rozwinęło się w międzynarodową firmę zatrudniającą ponad 4600 pracowników, skupiającą firmy ubezpieczeniowe, banki i firmy z branży nieruchomości w 13 krajach europejskich. Ta właśnie firma ma siedzibę w Grazu.

Do dziś GRAWE pozostaje wierne wartościom swojego założyciela: realizm, niezawodność i bycie blisko ludzi.

grawe.at

Najczęściej polecana
firma ubezpieczeniowa w Austrii.

Każdego roku 8 000 klientów firm ubezpieczeniowych i banków w Austrii jest ankietowanych w niezależnym badaniu (FMV Recommender Award) pod kątem satysfakcji/gotowości do udzielenia rekomendacji. W roku 2022 GRAWE po raz 10 z rzędu miało zaszczyt zająć pierwsze miejsce wśród ponadregionalnych firm ubezpieczeniowych.
Szczegóły: grawe.at/melstempfohlen.

WYCIECZKA PO STARYM MIEŚCIE: SPACER PO OBIEKTACH UNESCO

Z Rynku Głównego idziemy teraz lekko pod górę przez brukowaną Sporgasse – jedną z najbardziej romantycznych uliczek w mieście.

8 KOŚCIÓŁ PO SCHODKACH [STIEGENKIRCHE] (bez zdjęcia)

Jest to najstarszy kościół parafialny w Grazu pierwszy raz wzmiankowany w dokumencie w 1343 roku. Kościół stoi w historycznym centrum Grazu i znany przede wszystkim jako kościół studencki. Mieści się po południowej stronie Wzgórza Zamkowego (Schlossberg) i ukryty jest za potężnymi murami dawnego klasztoru augustianów.

9 PAŁAC SAURAU

W pobliżu istniejących jeszcze wówczas średniowiecznych murów miejskich w 1566 Pankraz von Windischgrätz zbudował potężny czterokrzydłowy pałac znany dziś jako Palais Saurau. Atak z góry? Człowiek z brodą, turbanem i sztyletem spogląda groźnie w dół i wzbudza ciekawość przechodniów. To dobrze, bo postać legendarnego tureckiego wojownika umieszczona pod dachem zdobi jeden z najpiękniejszych budynków w mieście. (Dziedziniec nie jest dostępny dla zwiedzających.)

WSKAZÓWKA: 10 PIERKANIA DWORSKA EDEGGER-TAX 🍞

Idąc dalej nieco w dół Sporgasse skręcamy w lewo w Hofgasse, gdzie wzrok przykuwa wspaniały drewniany portal sklepu zwieńczony złożonym dwugłowym orłem. Jest to piekarnia dworska Hofbäckerei Edegger-Tax, w której można skosztować wyśmienitych wyrobów piekarniczych z epoki cesarskiej np. „Sissibusserl” czy „Kaiserzwieback”. Piekarnia zaprasza do ich degustacji.

11* ZAMEK/ PODWÓJNE SPIRALNE SCHODY 🏰

Idąc wzdłuż Hofgasse dochodzimy do Freiheitsplatz i do klasycystycznego budynku teatru (Schauspielhaus). Tuż przed bramą zamkową znajduje się wejście do zamku (Hofgasse 15), przechodząc przez pierwszy dziedziniec dochodzi się do podwójnych spiralnych schodów (1499), które są arcydziełem późnogotyckiego kamieniarstwa (obok schodów III). Dzisiaj zamek jest siedzibą rządu Styrii.

* Podwójne spiralne schody – trzeba się przygotować na ciekawe zakręty, zaskakujące spotkania, rozdzielanie się i łączenie się dwóch ciągów schodów na trzech piętrach!

WYCIECZKA PO STARYM MIEŚCIE: SPACER PO OBIEKTACH UNESCO

Przez bramę zamkową wchodzimy na Bürgergasse, która prowadzi lekko w dół – do innych „klasyków Grazu”.

WSKAZÓWKA: 12 OGRÓD ZAMKOWY [BURGGARTEN] /

13 PARK MIEJSKI [STADTPARK]

Przez bramę zamkową dochodzi się do wejścia do ogrodu zamkowego Burggarten i dalej do parku miejskiego. Ozdobą tego miejsca jest fontanna Stadtparkbrunnen zakupiona w 1873 roku na Wystawie Światowej w Wiedniu.

14 KATEDRA 🏛️

Cesarz Fryderyk III kazał wybudować katedrę, którą wzniesiono w latach 1438-1464 jako kościół dworski. Po lewej stronie na południowej ścianie katedry, pod niewielkim daszkiem znajduje się obraz przedstawiający trzy plagi (dżumę, Turków, szarańczę), które nawiedziły Styrię w straszliwym roku 1480.

15 MAUZOLEUM 🏛️

Cesarz Ferdynand II mieszkający w Grazu jeszcze jako władca Austrii Wewnętrznej wystawił tu najważniejszy z punktu widzenia historii sztuki grobowiec dynastii habsburskiej. Jego projekt wykonał włoski malarz nadworny Giovanni Pietro de Pomis.

Należy sprawdzić sezonowe godziny otwarcia!

16 SEMINARIUM DUCHOWNE [PRIESTERSEMINAR] (bez zdjęcia)

Naprzeciwko mauzoleum nieco po skosie, za imponującą fasadą znajduje się renesansowy dziedziniec Kolegium Jezuickiego (dziś seminarium duchowne), do którego przylega „Stary Uniwersytet” założony w 1585 r. (Hofgasse 14).

WSKAZÓWKA: 17 MUZYKA DZWONKÓW 🏛️

Przez Abraham-a-Santa-Clara-Gasse wchodzimy na Glockenspielplatz. O godzinie 11, 15 i 18 otwierają się dwa skrzydła okien i para rzeźbionych w drewnie figurek w strojach ludowych obraca się w takt dźwięków dzwonnów.

18 WOKÓŁ MEHLPLATZ I FÄRBERPLATZ

Przeglądając się witrzynom przytulnych hotelików, restauracji, kawiarni i barów, w samym sercu miasta wypatrzyć można piękną renesansową architekturę i harmonijnie z nią kontrastującą nowoczesną bryłę M1. Nocne Marki nazywają tę dzielnicę „Trójkątem Bermudzkiem Grazu”, ponieważ niektórzy potrafią tu „zniknąć” na wiele godzin...

13

14

15

16

17

18

WYCIECZKA PO STARYM MIEŚCIE: SPACER PO OBIEKTACH UNESCO

Wracając przez Mehl- i Glockenspielplatz oraz Enge Gasse dotrzesz do „eleganckiej“ Stempfergasse. (Znów) głodny i spragniony? Za kilka minut znajdziesz się na Bauernmarkt! (Wiejskim Targu)!

19* STEMPFERGASSE (bez zdjęcia)

Idąc znów przez Mehlplatz i Glockenspielplatz można dotrzeć przez Enge Gasse do „eleganckiej“ Stempfergasse jednej z głównych atrakcji handlowych Grazu. Tu swoją siedzibę mają ekstrawaganckie butiki i międzynarodowe topowe marki. Teraz skręcamy w lewo w Herrengasse.

20 FARA MIEJSKA [STADTPFARRKIRCHE]

Na Herrengasse imponujących rozmiarów barokowa wieża góruje nad pozostałymi budynkami. Jest to wieża miejskiego kościoła parafialnego. Jego burzliwa historia obejmuje małą, gotycką kaplicę usytuowaną w opuszczonej dzielnicy żydowskiej, kościół klasztoru dominikanów, barokowe i neogotyckie przemiany oraz bomby z czasów II wojny światowej. Umieszczone w witrażach wizerunki Hitlera i Mussoliniego przypominają o tych mrocznych czasach.

21 OPERA

Idąc przez Herrengasse i dalej w lewo przez Opernring docieramy do gmachu Opery w Grazu, która została zbudowana w 1899 roku według planów słynnego duetu architektów Helmera i Fellnera. Tutaj w niezwyklej sposób spotykają się tradycja i nowoczesność. Ekscytującym kontrapunktem jest stalowa rzeźba „Lichtschwert” Hartmuta Skerbischa, która stoi przed operą symbolizując otwartość i tolerancję.

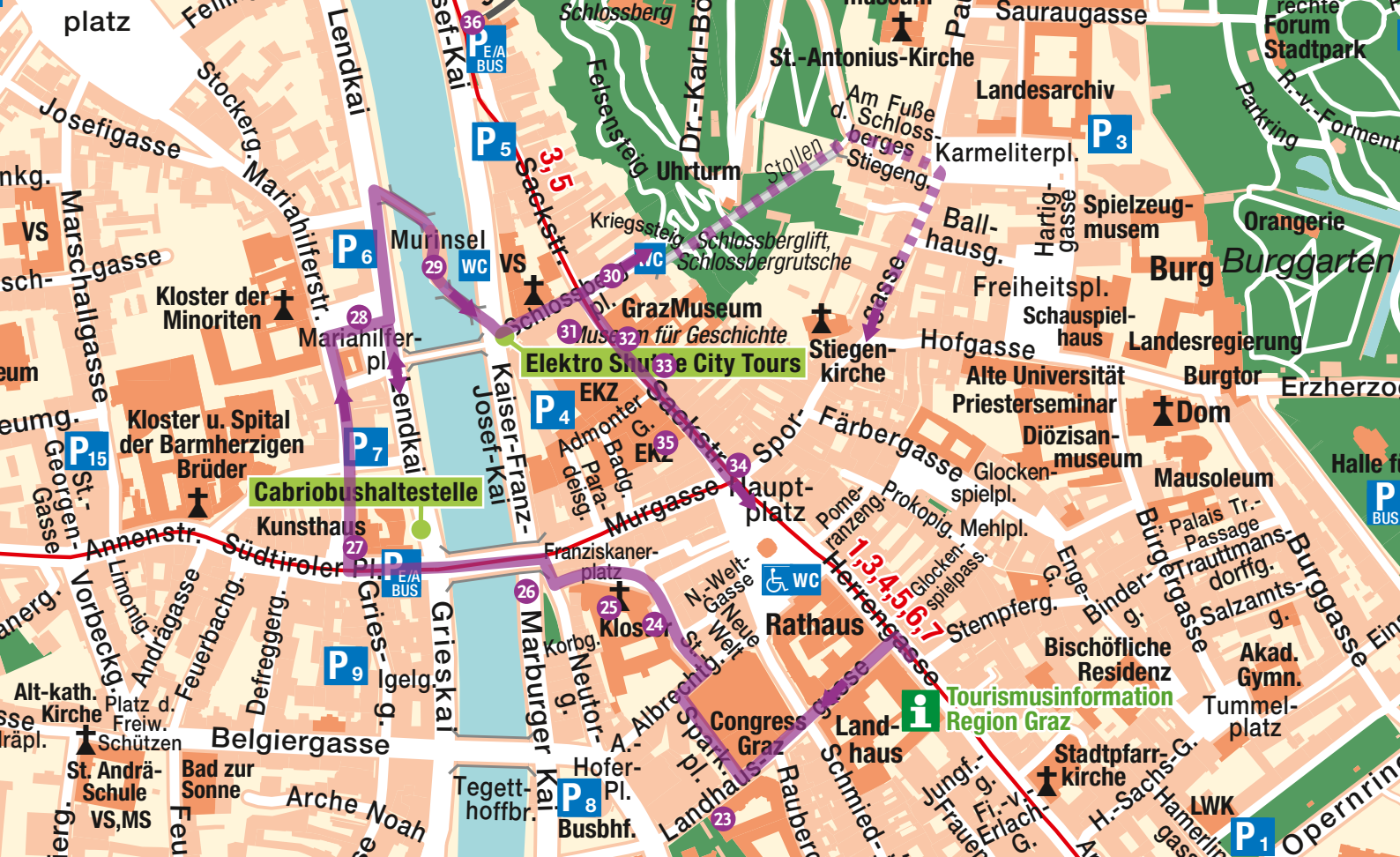
22 KAISER-JOSEF-MARKT

Za budynkiem opery na Kaiser-Josef-Platz znajduje się największy targ artykułów rolnych w Grazu. Rolnicy z regionu przywożą do miasta własne produkty i oferują mieszkańcom owoce i warzywa, rośliny i kwiaty, oleje z pestek roślinnych, chleb i wiele innych produktów: Szczególne przeżycia dla oka i podniebienia gwarantowane. (poniedziałek-sobota 6–13)

WSKAZÓWKA: OLEJ Z PESTEK DYNI STYRYJSKIEJ!

Olej z pestek dyni, „czarne złoto Styrii” jest bardzo smaczny i niezwykle zdrowy – pysznie smakuje jako dodatek do sałatek, potraw, a nawet lodów waniliowych (tak, tak!) – na targu można się zaopatrzyć w butelkę tego specjału.

GRAZ HISTORYCZNY I WSPÓŁCZESNY: PRZEZ RZEKĘ MUR I Z POWROTEM

Imponujący kontrast pomiędzy tradycyjnym i nowoczesnym Grazem. Projekt „Europejska Stolica Kultury” pozostawił po sobie godne uwagi ślady. Spacer można rozpocząć również od Informacji Turystycznej na Herrengasse 16 lub z Rynku Głównego.

Od strony rzeki: wąskie uliczki, które zapewniają chłodny cień przez cały dzień, małe sklepiki, mieszanka różnych zapachów, zalane słońcem place, kolorowy gwar głosów w ulicznych kawiarenkach, pogodni ludzie w każdym wieku. Wesoła, południowa strona miasta.

Wystarczy kilka kroków przez Mur – rzekę, która przepływając przez Graz dzieli go na dwie części – aby zobaczyć zamierzony efekt kontrastu. Od 2003 roku, kiedy Graz był Europejską Stolicą Kultury, przyszłość jest tu u siebie. Niezwykła galeria sztuki „friendly alien” sprawia, że chodząc pomiędzy starymi domami każdy czuje się komfortowo i ma wrażenie, że jest w domu. Mieszkańcy Grazu kochają tę budowlę o osobliwym pięknie i uważają ją za nowy, drugi symbol miasta. Pływająca po rzece muszla, która łączy dwie strony miasta to wyspa na rzece Mur.

GRAZ HISTORYCZNY I WSPÓŁCZESNY: PRZEZ RZEKĘ MUR I Z POWROTEM

Z Herrengasse idziemy na Rynek Główny
a stamtąd w lewo przez wąską, cieniłą
Franziskanergasse dalej do Franziskanerviertel.

23 JOANNEUMSVIERTEL

Kwartał miejski Joanneumsviertel mieści nie tylko drugie co do wielkości muzeum w Austrii, ale również jest ważnym akcentem urbanistycznym w centrum Grazu.

24* FRANZISKANERVIERTEL (ZAKĄTEK FRANCISZKAŃSKI)

Zakątek Franciszkański nadal nazywany jest „das Kälberne Viertel” (Kwartał Rzeźników). Nazwa ta wywodzi się z liczącej wiele stuleci tradycji, ponieważ tu właśnie rzeźnicy oferowali swoje wyroby. Dziś jest to miejsce spotkań młodych i starszych, a południowy klimat można poczuć zarówno w scenerii, jak i w kulinariach. Znaleźć tu można zarówno włoskie, jak i styryjskie przysmaki.

25 KOŚCIÓŁ I KLASZTOR FRANCISZKANÓW

Podobnie jak wieża zegarowa, wieża kościoła franciszkanów jest dominantą panoramy Grazu. Należy do najstarszego klasztoru w mieście założonego w 1239 roku dla minorytów. Na południowym zachodzie bezpośrednio przy murach miejskich, w strategicznym miejscu potężna wieża tak nietypowa dla zakonów żebraczych została zbudowana w XVII wieku na polecenie władz miasta jako wieża miejska. Do gotyckiego halowego kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny przylega klasztor franciszkanów.

WSKAZÓWKA: 25 KLASZTOR FRANCISZKANÓW

Warto zajrzeć do wnętrza klasztoru. Gotycki krążanek prowadzący do kaplicy św. Jakuba (Jakobikapelle) na wszystkich robi wrażenie! Jest to miejsce cisy i spokoju w samym środku hałaśliwego miasta.

26 PROMENADA NAD RZEKĄ MUR (bez zdjęcia)

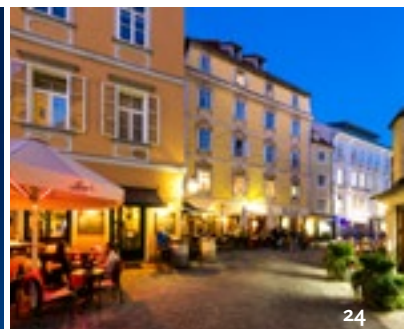
Franziskanerplatz dzieli od mostu arcyksięcia Jana [Erzherzog-Johann-Brücke] zaledwie kilka kroków. Tu znajduje się wejście na „Mur-Promenade” czyli trasę spacerową, która jest idealnym miejscem na chwilę oddechu i podczas której można pozwolić zmęczonym stopom zawisnąć nad nurtem Mur. Promenada stała się ważnym lokalnym terenem rekreacyjnym, który podbił serca mieszkańców Grazu.

23

25

24

25

* Kulinarna wycieczka piwna - od maja do września. Wesoła wycieczka połączona z degustacjami, podczas których można poznać różnice między tradycyjnymi szklankami do piwa „Pffff”, „Seitl”, „Glass” i „Krügerl”.

GRAZ HISTORYCZNY I WSPÓŁCZESNY: PRZEZ RZEKĘ MUR I Z POWROTEM

Przez most arcyksięcia Jana [Erzherzog-Johann-Brücke] przechodzimy na drugą stronę rzeki – przed nami nowy, drugi symbol miasta: galerię Kunsthaus.

27* KUNSTHAUS GRAZ 🏠

Architekci Peter Cook i Colin Fournier zaprojektowali ten imponujący budynek i wybudowali go w 2003 roku. Ekscytująca interakcja między nową strukturą nad brzegiem rzeki Mur a starą wieżą zegarową Wzgórza Zamkowego stała się znakiem rozpoznawczym miasta i pokazuje owocne napięcie między tradycją a awangardą.

W Kunsthaus znajdują się wystawy czasowe (uwaga: w poniedziałki zamknięte!), „Camera Austria” (wystawy fotograficzne) oraz kawiarnia.

28 MARIAHILFERPLATZ

Od pałacu Thinnfeld, który stał się „klasterem sztuki” (mieści się tu Dom Architektury i Stowarzyszenie Artystyczne Miasta Graz) droga prowadzi na Mariahilferplatz, nad którym góruje imponujący kościół p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, klasztor minorytów i Centrum Kultury Minorytów. Zbudowany na początku XVII wieku kościół otrzymał imponującą dwuwieżową fasadę dopiero w 1742 roku.

WSKAZÓWKA:

Stąd już niedaleko do Wiejskiego Targu na Lendplatz i Muzeum Zamkowego i Muzeum Kluczy (Schloss- & Schlüsselmuseum).

29 WYSPA NA RZECE MUR [MURINSEL] 🏠

Niezwykłym symbolem na wodzie jest wyspa na rzece Mur (Murinsel) zbudowana z okazji pełnienia przez Graz funkcji Stolicy Kultury 2003. Na podstawie projektu nowojorskiego artysty Vito Acconci’ego powstała tu pływająca muszla, którą z oboma brzegami rzeki łączą dwie kładki. Na wyspie mieści się kawiarnia i amfiteatr.

WSKAZÓWKA: GRAZ CARD

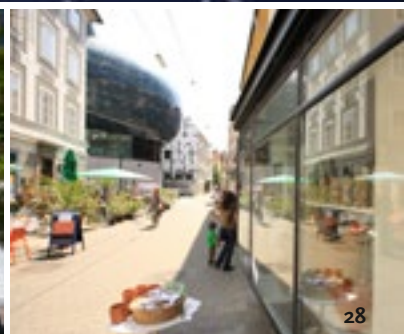
Zwiedzaj Graz przez 24, 48 lub 72 godziny autobusem, pociągiem i tramwajem, korzystając z licznych atrakcji za darmo. Karta Graz Card świetnie sprawdzi się podczas wycieczki po Grazu. Jest idealnym kompanem podczas rodzinnego zwiedzania. Jedna karta uprawnia dwoje dzieci w wieku poniżej 15 lat do korzystania ze wszystkich atrakcji za darmo.

27

28

28

29

* „Nozzles”, tak nazwane zostały niekonwencjonalne wypustki umieszczone na dachu Kunsthaus. Niektóre z nich służą jako świetliki.

GRAZ HISTORYCZNY I WSPÓŁCZESNY: PRZEZ RZEKĘ MUR I Z POWROTEM

Przez kładkę nad Mur dochodzimy do Sackstraße i dalej do Schlossbergplatz – skąd rozciąga się piękny widok na Wzgórze Zamkowe i schody Schlossbergstiege.

30 SCHLOSSBERGPLATZ

Po prawej stronie, obok wejścia do sztolni wykutej we Wzgórzu Zamkowym [Schlossberg], znajduje się najstarszy poświadczony w dokumentach budynek w mieście - Reinerhof z XIII wieku. Stanowił on niegdyś własność klasztoru z Rein. Na Schlossberg można się dostać na cztery sposoby. Jednym z nich jest wspinaczka po schodach [Schlossbergstiege], czyli drogą wykutą w skale przez jeńców wojennych I wojny światowej i która pierwotnie liczyła 260 stopni.

31 PAŁAC ATTEMS

Dzięki imponującym wymiarom pałac Attems od 1702 roku kształtuje krajobraz Sackstraße. Rodzina – do 1962 właściciele – z trudem godzili się na zmiany budynku, więc dzięki pałacowi Attems Graz posiada cenny, oryginalny barokowy pałac. (Nie można zwiedzać.)

32* MUZEUM MIASTA GRAZ [GRAZ MUSEUM]

Graz Museum jest miejscem spotkań wszystkich tych, którym na sercu leży rozwój miasta wyrażający się w jego historii politycznej, gospodarczej i społecznej, a także sztuce i kulturze związanej z Grazem. Uważane jest za muzeum historyczne, które ma za zadanie pokazywać historię z dzisiejszego punktu widzenia za pomocą środków i w atmosferze, które może zapewnić tylko muzeum.

33 MUZEUM HISTORYCZNE [MUSEUM FÜR GESCHICHTE]

Wielka różnorodność zbiorów historii kultury. Na nowej wystawie można zapoznać się z bogatymi zbiorami kolekcji utworzonej w XIX wieku w celu dokumentowania epok kulturowych Styrii od czasów późnego średniowiecza. Obecnie zbiory obejmują ponad 35 000 obiektów. Na powierzchni około 450 m² zwiedzający mogą podziwiać 2000 instrumentów muzycznych, meble, elementy mody damskiej, męskiej i dziecięcej, ordery i medale, wzorniki i dywany, kafle, popiersia, zamki, świeczniki, krzyże nagrobne, naczynia do picia i wazony prezentowane w formie gęstego kolażu tysięcy przedmiotów.

* Wystawa stała „360 GRAZ – Historia miasta” w Graz Museum. Tutaj można się zrelaksować i wybrać własną drogę przez historię miasta.

GRAZ HISTORYCZNY I WSPÓŁCZESNY: PRZEZ RZEKĘ MUR I Z POWROTEM

Dalej idziemy ulicą Sackstraße w kierunku Rynku Głównego mijając sklepy z antykami i starociami, przed sobą mamy ratusz.

34 SACKSTRASSE (bez zdjęcia)

Ulica Sackstraße przedłużająca Herrngasse rozpoczyna się od Rynku Głównego i jest zagłębiem sztuki w Grazu. W pobliżu kolejki na Schlossberg można znaleźć sklepy z antykami, galerie, sklepy jubilerskie, warsztaty, muzea i pracownie oferujące nowoczesną i dawną sztukę, sztukę ludową i wyroby rzemiosła artystycznego. Fascynująca atmosfera połączona z tradycyjnym handlem powoduje, że miejsce to jest wyjątkowe.

35 KASTNER & ÖHLER

Prawdziwa instytucja w Grazu to tradycyjny i zarazem super nowoczesny dom towarowy Kastner & Öhler uważany za najpiękniejszy w Austrii i wielokrotnie nagradzany na arenie międzynarodowej. Sklep oferuje szeroki wybór produktów, w tym największy wybór ubrań w Austrii dostępnych dla kupujących na 6 piętrach i 20.000 m! Z tarasu na dachu na 6 piętrze rozciąga się niezwykle widok na pobliski Schlossberg i czerwone dachy miasta. Stojąc na tarasie widokowym unosimy się nad miastem, a wieża zegarowa jest „w zasięgu ręki”.

36 KOLEJKA SCHLOSSBERGBAHN (zdjęcie str. 31)

Nie można zapomnieć o Schlossbergbahn usytuowanej na przeciwległym końcu Sackstraße. Dzięki niej można wjechać aż na samą górę Wzgórza Zamkowego ciesząc się fantastycznym widokiem i nachyleniem ponad 61%. Położone w środku Grazu wzgórze stało się symbolem miasta dzięki stojącej na nim wieży zegarowej.

WSKAZÓWKI: KOLEJKA SCHLOSSBERGLIFT (zdjęcie str. 37)

Niezwykłym, szybkim i jednocześnie wygodnym sposobem dostania się na Schlossberg jest Schlossberglift. Estetyczne rozwiązanie, jakim jest winda wbudowana we wnętrze góry, jest niezwykle praktyczne, dla tych którym się trochę spieszy lub którzy po prostu nie są tak dobrzy w pieszej wspinaczce. Szklane kabiny windy umożliwiają podziwianie podczas jazdy oświetlonych form skalnych - widok na górę od wewnątrz.

Nasza kolejna trasa jest poświęcona Wzgórzu Zamkowemu.

Najpiękniejszy dom towarowy w Austrii

Sackstrasse 7-13, 8010 Graz (w pobliżu Rynku Głównego)
poniedziałek - piątek 9:30 - 18:30 | sobota 9:30 - 18:00

Możesz nas również odwiedzić nie wychodząc z domu!

WWW.KASTNER-OEHLER.AT

WZGÓRZE ZAMKOWE W GRAZU: NAD DACHAMI MIASTA

Trzeci spacer poprowadzi nas na Schlossberg, z którego będziemy się cieszyć wspaniałym widokiem na morze czerwonych dachów Starego Miasta w Grazu.

Które miasto, oprócz Grazu, może poszczycić się zielonym i wspaniałym wzniesieniem usytuowanym pośrodku Starego Miasta? Wzgórze Zamkowe (Schlossberg) przyciąga ludzi o każdej porze: wiosną oferuje świeżą zielenią i pierwsze promienie słońca; latem cień pod drzewami i występy na świeżym powietrzu; jesienią blask kolorów; zimą stanowi odskocznia od szarości miasta.

Na szczycie czekają wielkie niespodzianki. Można stąd podziwiać wspaniałe dachy pokryte czerwoną dachówką i okoliczne wzgórza i góry. To właśnie tutaj można spotkać wiele zakochanych par, bo plac ten jest uważany za romantyczne miejsce spotkań numer jeden. Zdecydowanie warto się jednak rozejrzeć. Wieża zegarowa w Grazu jest ciekawostką samą w sobie. Małe i duże wskazówki są zamienione, co powoduje, że wielu turystów z niedowierzaniem patrzy na własne zegarki.

WZGÓRZE ZAMKOWE W GRAZU: NAD DACHAMI MIASTA

Na szczyt Wzgórza Zamkowego, wznoszący się na wysokość 473 m n.p.m., można dostać się na cztery sposoby: kolejką Schlossbergbahn, przeszkloną windą, pieszo przez Schlossbergstiege lub przez Karmeliterplatz.

NA WZGÓRZU ZAMKOWYM

Zamek, który ponad 1000 lat temu stanął na skalnej półce dał miastu nazwę. Ze względu na „niewielki zamek” słowiański Gradec stał się później Grazem. Od 1544 roku trwała rozbudowa zamku do rozmiarów potężnej renesansowej twierdzy realizowanej według planów Domenico dell'Allio. Zamek jest wpisany do Księgi Rekordów Guinnessa jako najpotężniejsza forteca wszechczasów. Nawet Napoleon nie mógł go zdobyć na początku XIX wieku. Dopiero gdy w 1809 rok cesarz zajął Wiedeń i zagroził zniszczeniem stolicy, Graz poddał się, a niemal wszystkie fortyfikacje zostały zburzone. Pozostała tylko dzwonnica i wieża zegarowa wykupione przez ludność Grazu i w ten sposób ocalone od zniszczenia.

37* DZWONNICA [GLOCKENTURM]

Pierwszym przystankiem na wzgórzu jest pochodząca z 1588 dzwonnica [Glockenturm], na której zawieszono „Liesl” czyli najsyńniejszy dzwon w Grazu. Nie jest jasne czy jego nazwa pochodzi od dawnej kaplicy św. Elżbiety, czy od słowa Verlies – loch. (W piwnicach mieściło się najcięższe więzienie twierdzy.) Dzwon waży prawie 5 ton i można go było usłyszeć dopiero po tym, jak dwaj kowale po długich wysiłkach skonstruowali mechanizm dzwoniący.

38 SCENA PRZY KAZAMATACH [KASEMATTENBÜHNE]

Czy wiedzą Państwo co to takiego kazamaty? Kazamaty były kiedyś spiżarniami, które służyły też jako sypialnie dla więźniów. Dziś kazamaty stanowią nastrojowe tło dla efektownych spektakli operowych i koncertów. Wąska ścieżka prowadzi na wypłaszczenie szczytu i dalej do gotyckiej bramy zamkowej.

* Dzwon „Liesl” został odlany w 1587 roku ze 101 tureckich kul armatnich i też często bije – trzy razy dziennie o godz. 7, 12 i 19.

WZGÓRZE ZAMKOWE W GRAZU: NAD DACHAMI MIASTA

Wzgórze poprzecinane jest gęstą siecią ścieżek. Po nich bez większego trudu można dotrzeć do poszczególnych atrakcji.

39 BRAMA GOTYCKA (bez zdjęcia)

Ta odkryta w 1982 r. brama zamkowa prowadziła z „tylnego między-murza” do wnętrza średniowiecznego zamku i nazywana była „Tylną bramą”. W średniowieczu stała tu zwieńczona cynkowym hełmem wieża bramna z dwoma łukami, z których zewnętrzny zachował się do dziś w bardzo dobrym stanie. W 1894 roku szczyt wzgórza został przekształcony w taras widokowy. Gotycka brama została poddana renowacji w latach 1998–2001 i udostępniona zwiedzającym.

40* LEW HACKHERA [HACKHER-LÖWE]

Lew Hackhera upamiętnia ostatniego komendanta wojskowego zamku w Grazu – majora Franza Xavera hrabiego von Hackhera, który w 1809 roku „z garstką żołnierzy” wytrzymał trwające wiele miesięcy oblężenie przeważających sił francuskich. Ponieważ nie było wizerunku majora Hackhera na jego cześć ustawiono lwa. Na środku wzgórza znajduje się duża cysterna.

41 MUZEUM NA WZGÓRZU ZAMKOWYM (GRAZ MUSEUM SCHLOSSBERG)

Nowe muzeum Graz Museum Schlossberg uchyla drzwi do historii miejskiego wzgórza. Jest otwarte cały rok i jest to częściowo muzeum na wolnym powietrzu. To zwykle pierwszy przystanek odwiedzających wzgórze. W muzeum zwiedzający otrzymują informacje i wskazówki historyczne i topograficzne. To nowe, przyjazne rodzinom muzeum w przystępny sposób przedstawia historię samego Wzgórza Zamkowego i jego znaczenie dla Grazu..

42 DZIAŁOBITNIA (KANONENHALLE)

W działobitni w Muzeum na Wzgórzu Zamkowym znajdują się cztery armaty, które przypominają o tym, że niegdysiejszy bastion artyleryjski był też siedzibą straży pożarnej w Grazu.

WZGÓRZE ZAMKOWE W GRAZU: NAD DACHAMI MIASTA

Będąc na wzgórzu można wybrać się na spokojny spacer w kierunku kolejnego symbolu Grazu.

43 PAWILON CHIŃSKI

Pawilon Chiński został zbudowany około 1890 roku i zastąpił starszy romantyczny obrośnięty winoroślą pawilon. Kamienny budynek z wyblakłą inskrypcją i gotyckimi maswerkami na tylnej stronie oparcia nazywany jest „tronem biskupa”, ponieważ według legendy tu właśnie w 1796 roku zmarł biskup hrabia Nádasdy zwolniony z lochów Wzgórza Zamkowego po 40 latach więzienia.

WSKAZÓWKA: 44 STUDNIA TURECKA

W latach 1554–1558 tę „głęboką studnię” wykopano na głębokość 94 metrów, aż do wód gruntowych rzeki Mur, aby zaopatrywać fortecę w wodę nawet podczas dłuższego oblężenia. Obecną nazwę studnia otrzymała dopiero w XIX wieku, ponieważ podobno w jej kopaniu brali udział jeńcy tureccy.

45 DOMEK STARCKE'A [STARCKE-HAUS]

W 1575 r. u podnóża bastionu stajennego zbudowano wieżę prochową, która została zniszczona przez Francuzów w 1809 roku. Na jej ruinach zbudowano domek winiarza, a na tarasach poniżej posadzono winorośle. Domek nazwano na cześć aktora dworskiego Gustava Starcke'a, który w nim mieszkał. Dzisiaj jest tu restauracja, na której tarasach można podziwiać wspaniałe widoki na Graz.

46* WIEŻA ZEGAROWA [UHRTURM] 🕒

I w końcu dochodzimy do wieży zegarowej, tradycyjnego symbolu miasta. Zegar 28-metrowej wieży odmierza czas od 1712 roku, ale stojąc pod tym romantycznym symbolem Grazu i rozkoszując się wspaniałym widokiem na miasto można w końcu zapomnieć o czasie. Pierwotnie średniowieczna wieża obronna otrzymała swoją obecną formę około roku 1560, podobnie jak efektowny drewniany chodnik dla straży pożarnej. Trzy dzwony odzywają się z wieży zegarowej, trzy herby ozdabiają jej ściany.

43

44

45

46

* Czy w Grazu czas płynie inaczej? Nie. Faktem, jest jednak to, że początkowo były tu tylko duże wskazówki pokazujące godziny, a wskazówkę pokazującą minutę wstawiono później i stąd całe zamieszanie.

WZGÓRZE ZAMKOWE W GRAZU: NAD DACHAMI MIASTA

Wiele historii opłata Wzgórze Zamkowe. Jedną z nich jest zdecydowanie prawdziwa – wielu młodych mieszkańców Grazu całuje się tu po raz pierwszy ...

47 DRÓGA POWROTNA NA STARE MIASTO/FELSENSTEIG

Istnieje kilka możliwości powrotu na Stare Miasto: wygodnie – wyjątkową przeszkloną windą, szybko - zakreconą zjeżdżalnią lub spokojnie – ścieżką dla pieszych na Karmeliterplatz w kierunku Sporgasse. Najbardziej romantyczna trasa prowadzi po 260 schodach obok niezwykłego ogrodu Herbersteingarten.

48 OGRÓD HERBERSTEIN

W 1930 ogród udostępniono od strony „Kriegssteig” i w ten sposób otwarto dla publiczności „Wiszące Ogrody Grazu”. Tarasy wypelnione śródziemnomorską roślinnością (np. figami, cytrynami, miłorzębami oraz glicyniami) należą do najpiękniejszych przykładów architektury ogrodowej okresu międzywojennego.

49 SZTOLNIE (brak zdjęcia)

W czasie II wojny światowej wewnątrz góry zbudowano rozległy system tuneli o długości 6,3 km z 20 wejściami, które służyły jako schron przeciwlotniczy dla 40 000 osób. Niektóre z tych sztolni są wykorzystywane do dziś, na przykład jako przejście przez górę ze Schlossbergplatz na Karmeliterplatz lub jako dostęp do oszklonej windy na górce i do „Dom im Berg”, czyli podziemnej hali, w której organizowane są różnego typu imprezy. Bajkowa kolejka na Wzgórze Zamkowym korzysta również z części starego systemu tuneli - przejażdżka jest mile widzianą atrakcją dla dzieci.

50 SCHLOSSBERGRUTSCHE & KINO THE FLIGHT GRAZ 4D ERLEBNISKINO

Licząca 64 metry zjeżdżalnia „Schlossberg-Rutsche“ jest najwyższą podziemną zjeżdżalnią na świecie. 175-metrowa zjeżdżalnia potrzebuje około 40 sekund, aby szybko zjechać po naprzemiennie ułożonych zakrętach i oferuje wyjątkowe wrażenia zarówno dla młodych, jak i starszych. W kinie „The Flight Graz 4D” odwiedzający odbywają ekscytujący lot dronem do ponad 25 atrakcji w mieście i mogą podziwiać miasto z lotu ptaka. Ruchome fotele „full motion” i efekty takie jak wiatr, mgła, bańki mydlane i woda pozwalają doświadczyć Grazu w sposób dotychczas nieosiągalny.

47

48

50

50

RESTAURACJE NA WZGÓRZU ZAMKOWYM

Wysoko ponad miastem można cieszyć się doskonałym jedzeniem. Restauracje znajdujące się na Wzgórze Zamkowym są popularnym miejscem spotkań nie tylko dla mieszkańców Grazu.

KINO 4D ERLEBNISKINO LEČĄC NAD GRAZEM

DOŚWIADCZASZ MIASTA WSZYSTKIMI ZMYŚLAMI.

**NAJWIĘKSZA
PODZIEMNA
ZJEŹDŻALNIA
NA ŚWIECIE**

schlossberggrutsche.at
slidegraz.com

GRAZ CARD

Zwiedzaj Graz przez
24, 48 lub 72 godziny

autobusem, pociągiem i tramwajem (Bim), korzystając z licznych atrakcji za darmo. Idealna dla rodzin: Jedna karta uprawnia dwoje dzieci w wieku poniżej 15 lat do korzystania ze wszystkich atrakcji za darmo.

graz-card.com

GRAZ CARD

24,
48,
72
godziny

Transport publiczny,
muzea,
Wzgórze Zamkowe
i nie tylko...

GRAZ

GODNE UWAGI SĄ TAKŻE MIEJSCA POZA CENTRUM.

Zaledwie kilka minut drogi od Starego Miasta czeka na turystów wiele innych miejskich atrakcji – do większości z nich można łatwo dotrzeć komunikacją miejską.

51* PAŁAC EGGENBERGÓW 🏰

Podróż do Universum. Czas zainscenizowany w budowlu. W 1625 roku książę Johann Ullrich von Eggenberg zbudował pałac o makrokosmicznej mocy symbolicznej: 4 wieże symbolizują pory roku, 12 bram – miesiące, a 365 okien – dni. Pałac jest częścią Universalmuseum Joanneum, a oprócz pełnych przepychu komnat mieści się w nim również Stara Galeria, Gabinet Monet, wspaniała Ogród Planetarny i przepiękny park pałacowy. Pałac Eggenbergów jest obiektem wpisanym na listę światowego dziedzictwa kulturowego! **Należy sprawdzić sezonowe godziny otwarcia!** (linia tramwajowa 1, przystanek Schloss Eggenberg)

51

52 BAZYLIKA MATKI BOŻEJ POCIESZENIA

Na wschodnich obrzeżach Grazu, na wzgórzu stoi kościół pielgrzymkowy zbudowany w 1714 prawdopodobnie przez Andreasa i Johanna Stenggów na zlecenie paulinów. Jego sercem jest słynąca cudami figura Matki Bożej przyciągająca pielgrzymów od XVII wieku.
(linia tramwajowa 1, przystanek końcowy Mariatrost)

52

53 WYŻSZE UCZELNIE W GRAZU

Okolo 60 000 osób studiuje na 4 uniwersytetach, 2 zawodowych szkołach wyższych i 2 pedagogicznych. Najdłuższą tradycję ma Uniwersytet im. Karla Franzensa, który działa tu od końca XIX wieku. Z Uniw. Techniczny kończyło wielu światowej sławy architektów, a Uniw. Artystyczny w Grazu szczyci się najstarszym wydziałem jazzu w Europie.

54 OGRÓD BOTANICZNY, SZKLARNIE

W willowej dzielnicy Grazu przy Schubertstraße przenikają się trzy paraboliczne cylindry wykonane ze szkła akrylowego. Ich idealne ustawienie pozwala na bujny wzrost roślin z czterech różnych stref klimatycznych.
(Linia tramwajowa 1, przystanek Hilmteich/Botanischer Garten)

54

55 HILMTEICH / LEECHWALD (bez zdjęcia)

Co wybierasz? Romantyczny rejs? Super wspinaczkę w parku rekreacyjnym? A może chcesz pobiegać po lesie? Zarówno staw Hilmteich, jak i pobliski las Leechwald mają wiele do zaoferowania.
(Linia tramwajowa nr 1, przystanek Hilmteich)

53

* Czy pałac Eggenbergów nie wygląda znajomo?
Wielokrotnie służy jako plan filmowy w filmach niemieckojęzycznych.

GODNE UWAGI SĄ TAKŻE MIEJSCA POZA CENTRUM.

Nowoczesna architektura, sztuka sakralna i średniowieczne ruiny – to, co je łączy, to spokojne otoczenie – cudownie jest wziąć głęboki oddech!

56 KOŚCIÓŁ LEECHKIRCHE (bez zdjęcia)

Leechkirche to najstarszy kościół maryjny w Grazu i jedna z najcenniejszych wczesnogotyckich budowli w Austrii.

Sz szczególnie godne uwagi są witraże chóru.

(Linia autobusowa 31, przystanek Zinzendorfgasse)

57 RUINY ZAMKU GÖSTING (bez zdjęcia)

Niegdyś dumny średniowieczny zamek popadł w ruinę po pożarze w XVII wieku, a dziś pozostała po nim tylko kaplica zamkowa i wieża.

(Autobus linii 40, pętla Gösting, + 20 min. pieszo, obecnie zamknięty!)

58 KALWARIA

Na rozdrożu, a mimo wszystko na właściwej drodze - tak właśnie jest, gdy odwiedzasz Kalwarię w Grazu na Austein, blisko centrum miasta. Tutaj znajduje się najważniejsze i największe plenerowe przedstawienie cierpienia Chrystusa. (Tramwaj linii 1, 3, 6, 7 do przystanku Roseggerhaus, przesiadka na autobus linii 67 do przystanku Schippingerstraße.)

59 SCHELL COLLECTION – SCHLOSS- & SCHLÜSSELMUSEUM

Klucz do szczęścia - czy go tu znajdziesz? Wszystko jest możliwe i zdecydowanie fascynujące. Schell Collection, austriackie muzeum zamków, kluczy, skrzynek, kasetek i wyrobów z żeliwa, to jednocześnie największe na świecie muzeum wyspecjalizowane.

(Linia autobusowa 40, przystanek Zeilergasse)

60 NOVA-AIR

Unikat na skalę światową - dwa samoloty na jednym dachu! Boeing 727-200 jest nazywany „Restauracją Boeing” i można go dokładnie obejrzeć. Drugi samolot, rosyjski Iljuszyn Il-62M, to bar i restauracja z lat 80. Oprócz fantastycznych drinków i tarasu z widokiem na Schlossberg, samolot ma też dla gości otwarte „drzwi do kokpitu”. Wstęp wolny!

(Linie autobusowe 40, 52, 67, parking na miejscu)